

в якості досудового слідства. По-друге, керівник органу дізнання не має права погоджувати проведення слідчих (розшукових) дій. В даному випадку законодавець підкреслює, що процесуальні дії, які проводяться за дозволом керівника органу досудового розслідування (наприклад, виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації), потребують підвищеного контролю саме зі сторони керівника органу досудового розслідування, а не дізнання. По-третє, керівник органу дізнання не може самостійно проводити дізнання в якості дізнавача. Таким чином, можна зробити висновок, що керівник органу дізнання в кримінальному процесі виконує виключно функцію відомчого контролю і самостійно розслідування проводити не може.

Список використаної літератури:

1. Савонюк Р.Ю. Слідчий як суб'єкт кримінально-процесуального доказування: автореф. ... дис. канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2001. 20 с.
2. Таджиев Х. С. Прокурорский надзор и ведомственный контроль за расследованием преступлений. Вопросы теории и практики. Ташкент, 1985. 183 с.
3. Нестеренко О. С. Правовий статус керівника органу досудового розслідування. *Проблеми законності*. 2014. Вип. 127. С. 129-136.
4. Колесник Г.Р. Особливості повноважень керівника органу досудового розслідування. *Право і суспільство*. 2017. № 4. С. 233-238.

Ключові слова: кримінальний процес, дізнання, досудове слідство.

Ключевые слова: уголовный процесс, дознание, досудебное следствие.

Key words: criminal procedure, inquest, pre-trial investigation.

ШИЛІН ДЕНИС ВІКТОРОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінального процесу, детективної
та оперативно-розшукової діяльності,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЩОДО ТИМЧАСОВО ВИЛУЧЕНОГО МАЙНА ПІД ЧАС ОБШУКУ

Стаття 41 Конституції України встановлює, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності.

Позбавлення або обмеження права власності під час кримінального провадження здійснюється лише на підставі вмотивованого судового рішення, ухваленого в порядку, передбаченому КПК.

Тимчасове вилучення майна є одним із механізмів обмеження права власності під час кримінального провадження. Відповідно до норм

КПК ця дія є одним із видів заходів забезпечення кримінального провадження, що полягає у фактичному позбавленні підозрюваного або осіб, у володінні яких перебуває майно, можливості володіти, користуватися та розпоряджатися певним майном до вирішення питання про арешт майна або його повернення, або його спеціальну конфіскацію в порядку, встановленому законом. Тимчасово вилучити майно може кожен, хто законно затримав особу в порядку, передбаченому статтями 207, 208, 298² КПК, також тимчасове вилучення майна може здійснюватися під час обшуку або огляду.

Згідно ч. 7 ст. 236 КПК при обшуку слідчий, прокурор має право проводити вимірювання, фотографування, звуко- чи відеозапис, складати плани і схеми, виготовляти графічні зображення обшуканого житла та іншого володіння особи чи окремих речей, виготовляти відбитки та зліпки, оглядати і вилучати документи, тимчасово вилучати речі, які мають значення для кримінального провадження. Предмети, які вилучені законом з обігу, підлягають вилученню незалежно від їх відношення до кримінального провадження. Вилучені речі та документи, які не входять до переліку, щодо якого прямо надано дозвіл на відшукання в ухвалі про дозвіл на проведення обшуку, та не відносяться до предметів, які вилучені законом з обігу, вважаються тимчасово вилученим майном.

Деякі практичні працівники та вчені, керуючись цією нормою, вважають, що все майно яке було вилучено під час обшуку та було зазначене в ухвалі слідчого судді тимчасово вилученим майном не вважається, натомість вилучене майно, що не було зазначене в ухвалі слідчого судді про надання дозволу на обшук, має статус тимчасово вилученого майна.

Ю.М. Мирошніченко вказує на те, що вирішення питання про те, чи є майно тимчасово вилученим під час обшуку, залежить від того, чи надавався дозвіл на його вилучення слідчим суддею [1, с. 311]. Аналогічної думки дотримуються О.В. Музиченко та Н.С. Моргун [2, с 115; 3 с. 323]

Ми не можемо погодитися з цією точкою зору з наступних підстав. Дозвіл на вилучення відшуканих речей і документів не може бути наданий слідчим суддею, оскільки, з огляду на викладені у ч.1 ст. 234 КПК формулювання, це буде виходити за межі компетенції слідчого судді при вирішенні питання про надання дозволу на обшук. Відповідно до ч. 7 ст. 236 КПК при обшуку слідчий прокурор має право...оглядати і вилучати документи, тимчасово вилучати речі, які мають значення для кримінального провадження. Отже, про необхідність вилучення відшуканих речей під час обшуку рішення приймає безпосередньо особа, яка його проводить, а не слідчий суддя при вирішенні питання про надання дозволу на обшук. Така позиція підтверджується і судовою практикою, так слідчий суддя Вищого антикорупційного суду в своїй ухвалі від 16.06.2020 р. по справі №991/4896/20 чітко встановила, що слідчий суддя не може надати дозвіл на вилучення тих чи інших речей та документів, рішення про це приймає сам слідчий чи прокурор, які провадять обшук. Відповідно до норм чинного КПК

слідчий суддя надає дозвіл на проникнення до житла для проведення обшуку та відшукування речей та документів.

До того ж постає слушне питання, який процесуальний статус у майна, що було вилучене під час обшуку і було зазначене в ухвалі слідчого судді? На жаль чинний КПК не містить відповіді на це питання.

На нашу думку все майно, що було вилучено під час обшуку, незалежно від того чи було воно зазначене в ухвалі слідчого судді, має статус тимчасово вилученого майна.

Так, наприклад, КПК прямо передбачає, що майно яке було вилучене під час обшуку має статус тимчасово вилученого майна, за умови, якщо це майно зазначено в ухвалі слідчого судді. Ч. 2 ст. 168 КПК встановлює, що тимчасове вилучення електронних інформаційних систем або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку для вивчення фізичних властивостей, які мають значення для кримінального провадження, здійснюється лише у разі, якщо вони безпосередньо зазначені в ухвалі суду.

У зв'язку з тим, що більшість практичних працівників не вважають тимчасово вилученим майном майно, яке було вилучене під час обшуку і яке було зазначено в ухвалі слідчого судді склалася ситуація при якій взагалі не розглядається клопотання про арешт такого майна. Все це призводить до того, що обмеження права власності відбувається не на підставі судового рішення (ст. 16 КПК), а за власним розсудом слідчого чи прокурора.

На нашу думку щоб уникнути протиріч, які виникають з цього питання необхідно внести зміни в ч.7 ст. 236 КПК та викласти останнє речення в наступній редакції: Всі вилучені під час обшуку речі та документи, які не відносяться до предметів, які вилучені законом з обігу, вважаються тимчасово вилученим майном.

Список використаної літератури:

1. Мирошніченко Ю.М. Проблемні питання тимчасового вилучення й арешту майна за новим Кримінально-процесуальним законом / Ю.М. Мирошніченко // Порівняльно-аналітичне право. – 2013 – № 3-2 – С. 310-312.
2. Музиченко О.В. Реалізація конституційного принципу недоторканості права власності на стадії досудового розслідування: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.09 / О.В. Музиченко. – Харків, 2016. – 267 с.
3. Моргун Н.С. Тимчасове вилучення майна як захід забезпечення кримінального провадження, що обмежує право власності / Н.С. Моргун // Митна справа – 2014 №3(93), частина 2. – С. 318-323.

Ключові слова: заходи забезпечення кримінального провадження, тимчасове вилучення майна, обшук, обмеження право власності, арешт майна.

Ключевые слова: меры обеспечения уголовного производства, временное изъятие имущества, обыск, ограничение права собственности, арест имущества.

Key words: measures to ensure criminal proceedings, temporary seizure of property, search, restriction of property rights, seizure of property.